

การพัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วยเบาหวานเข้าสู่ระยะสงบ โรงพยาบาลไพรบึง

กัลยาณี พรหมมานนท์

บทคัดย่อ

โรคเบาหวานเป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่เป็นปัญหาสาธารณสุขสำคัญของประเทศไทย ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย ค่าใช้จ่ายในการรักษา และภาระของระบบบริการสุขภาพ ผู้ป่วยที่ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ไม่มีความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนทั้งเฉียบพลันและเรื้อรัง เช่น โรคไต โรคหัวใจและหลอดเลือด และโรคหลอดเลือดสมอง แนวคิด “เบาหวานระยะสงบ” (Diabetes Remission: DM Remission) เป็นแนวทางการดูแลที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ดี ลดการใช้ยา และลดโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนในระยะยาว โรงพยาบาลไพรบึงมีผู้ป่วยโรคเบาหวานจำนวน 1,878 คน และจากการค้นหาผู้ป่วยที่เข้าเกณฑ์การดูแลแบบ DM Remission พบผู้ป่วยสมัครใจเข้าร่วมโครงการจำนวน 45 คน อย่างไรก็ตาม โรงพยาบาลยังไม่มีแนวทางการดูแลผู้ป่วยเบาหวานเข้าสู่ระยะสงบที่ชัดเจนและเป็นระบบ จึงได้พัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วยเบาหวานเข้าสู่ระยะสงบขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของโรงพยาบาลชุมชนและส่งเสริมการดูแลต่อเนื่องในชุมชน การศึกษาครั้งนี้เป็นการพัฒนาคุณภาพบริการ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วยเบาหวานเข้าสู่ระยะสงบ โรงพยาบาลไพรบึง และติดตามผลลัพธ์ด้านความปลอดภัยและค่าใช้จ่ายด้านยา โดยประยุกต์ใช้วงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) ในการดำเนินงาน กลุ่มเป้าหมายคือผู้ป่วยโรคเบาหวานที่เข้าเกณฑ์การดูแลแบบ DM Remission จำนวน 45 คน ซึ่งสมัครใจเข้าร่วมโครงการ การดำเนินงานประกอบด้วย การประชุมทีมสหวิชาชีพร่วมกับคณะกรรมการ PCT เพื่อกำหนดแนวทางการลดและหยุดยาลดระดับน้ำตาลในเลือดอย่างเป็นระบบ การพัฒนาสื่อสุขภาพและเอกสารแผ่นพับสำหรับผู้ป่วย การติดตามอาการผ่านระบบ Telemedicine ทุก 1 เดือน การติดตามเยี่ยมบ้านในรายที่ไม่สามารถติดต่อทางโทรศัพท์ได้ การจัดทำระบบบันทึกข้อมูลออนไลน์แบบ Real-time ผ่าน Google Link เพื่อใช้ในการดูแลร่วมกันของทีม DM Remission รวมทั้งการติดตามผลทางห้องปฏิบัติการโดยตรวจค่า HbA1c ทุก 3 เดือน พร้อมดำเนินกิจกรรมสุขภาพอย่างต่อเนื่องในวันนัดผู้ป่วย ผลการดำเนินงานพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย 19 คน และเพศหญิง 26 คน ส่วนใหญ่อายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 29 คน รองลงมาอายุ 35-59 ปี จำนวน 16 คน ภายหลังจากพัฒนาแนวทาง ผู้ป่วยสามารถลดหรือหยุดยารักษาโรคเบาหวานได้ ส่งผลให้ลดค่าใช้จ่ายด้านยาในผู้ป่วย 45 คน ภายในระยะเวลา 60 วัน เป็นจำนวนเงิน 2,445 บาท และไม่พบภาวะแทรกซ้อนจากภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ (Hypoglycemia) หรือภาวะน้ำตาลในเลือดสูง (Hyperglycemia)

คำสำคัญ: โรคเบาหวาน, เบาหวานระยะสงบ, DM Remission